

Z cizích revuí.

VĚSTNÍK VOZDUŠNAGO FLOTA, roč. 1933, čís. 1.

Úvodník. Svaz komunistické mládeže byl před dvěma lety ustanoven čestným velitelem sovětského vojenského letectva, aby jeho systematickou politicko-osvětovou činností dosáhl letající personál vyšší úrovně bojové schopnosti, disciplíny a ideové pevnosti. Praktické výsledky jsou však slabé. Je třeba, aby se letci věnovali více propagandě mezi dělnickou mládeží, neboť z ní přichází k letectvu nejlepší dorost. S druhé strany i komsomolci se musí více věnovat politické práci mezi letci.

Elitevní nálety na železnici. (P. Žigarev.) Za účelem přerušení dopravy na železnici je lépe útočit na volnou trať, neboť ve stanicích, hlavně důležitých, bude OPL. Na volné trati budou menší ztráty, nálet lze provést s menší výše. Nejlépe volit místo, kde trať je v zářezu. Ideálem je zničit zároveň jedoucí vlak, jehož odstranění ze zářezu bude zdlouhavé. Výška útoku 75 m, nálet jednotlivými

letouny podél trati. Průměrná délka volné trati je 10 km, jedním náletem možno ji pobořit v délce 7—8 km. Stačí nálety v tříčlenném roji.

Čís. 2.

Historický přehled ruského letectví v r. 1917 a na začátku r. 1918.

Carská armáda v r. 1917 měla 93 letek, které se dělily na armádní (zpravodajské), korpusné (pro spolupráci s dělostřelectvem), stíhací a na eskadru velkoletnů, složenou z pěti letek (s letouny typu „Ilja Muromec“). Letadlový materiál byl velmi pestrý, více než 25 typů letounů. To působilo velké obtíže při opravách a dodávání záložních součástí. Podobně, třebaž v menší míře, tomu bylo s motory. Většina draků i motorů šla z ciziny. Po bolševickém převratě sešel se všeruský sovět vzduchoplavecký, který se snažil zachránit materiál z fronty a stavět nové letky. V březnu 1918 byla postavena první letka Rudé armády. Základnou pro budování letectva zvolena Vjatka, kam stahován všechen materiál. Do tří měsíců postaveno deset letek, některé v Moskvě, Penze a Kursku. Materiálu bylo zachráněno tolik, že vystačil na celou dobu občanské války.

Čís. 3.

Kombinovaný útok na železniční uzel. (P. Žigarev.) Je-li nutno bombardováním rozrušit důležitý železniční uzel v týlu protivníka, je výhodné postarat se nejprve o poškození některých tratí ústících v uzel tak, aby se v místě nakupilo mnoho vlaků. Potom bombardovat okolní stanice, aby byl zamezen přívoz materiálu na opravu tratí. Konečně bombardovat sám uzel tak, že akce bombardovacího letectva je podporována bitevními nálety na stanoviště OPL. Všechny tyto útoky za sebou v čase 1—2 hodin. Po hlavním útoku mohou se opakovat útoky na zastavivší se vlaky na volné trati, na okolní stanice atd.

Fysiologické poznámky k výškovým letům (V. V. Strělcov.) Od 4000—4500 m je nutno používat kyslíkového přístroje. Výstup a sestup provádět zvolna a s přestávkami. Horní mez létání v otevřených letounech je mezi 13—14 km. Je nutna předchozí příprava letců v podtlakových komorách. Jako následek výškových letů bývá onemocnění horních cest dýchacích, které často na dlouhou dobu zabraňuje letcům opakování výškových letů.

O vlivu únavy na letecké nehody. (D. I. Pančenko.) Většina havarií se stává v druhé polovině dne. Podle statistiky z r. 1932 je poměr 11'2% dopoledne, 88'8% odpoledne. Poměr dní v týdnu: pondělí 0, úterý 0, středa 33'3%, čtvrtek 50'0%, pátek 16'6%, v sobotu se nelétá. U většiny letců, kteří zažili havarii, konstatováno, že měli nedostatečný spánek, anebo že pohlavně obcovali.

Čís. 4—5.

Reč náčelníka vojenského letectva na IV. sjezdě Osoavichima. Náčelník sovětského voj. letectva Alksnic zdůrazňuje nutnost propagandy letectví mezi mládeží. Zakládáním modelářských kroužků na všech školách a v továrnách, aby za 2—3 léta bylo alespoň milion modelářů. Jako instruktoři musí být vycvičeni učitelé. V téže době nutno vycvičit nejméně ¼ milionu plachtařů. Třetí nutností je široký výcvik v sportovním létání. Tu je na překážku, že dosud není v Rusku továrna, která by vyráběla slabé motory. Takovou je třeba zřídit. Je třeba podporovat seskoky s padákem jako sport. Konečně je nezbytné likvidovat leteckou nigramotnost mezi občanstvem.

Čís. 6.

Spolupráce bitevního a zpravodajského letectva (M. Smirnov.) Spolupráce obou druhů letectva za útoku střeleckého korpusu při prolomení opevněné linie nepřítele. Cílem bitevních náletů je živá síla protivníka, automobilní kolony, trény, divišní zálohy, štáby, dělostřelectvo na pochodu i v posicích. Úspěch

náletů závisí na rychlém zpravodajství. Když je nutno, zpravodajský letoun, letící ve výši 1200—1500 m, přímo vede na cíl bitevní roj, letící nízko při zemi.

Boj stíhaček se skupinou lehkých letounů bombardovacích. (A. Korotkov.) Boje jednotlivých letounů patří minulosti. V budoucnosti bude boj ve vzduchu bojem skupin. Úspěch leteckého boje záleží v soustředění velení v jedné ruce, v umění souhlasně vyplňovat jeden úkol všemi bojovníky, v bojové bystrosti každého bojovníka, v dobrém spojení, ve víře ve vítězství atd. Při útoku stíhačů je nutno žádati: aby útok byl rychlý jako blesk, aby bylo dosti času na vlastní střelbu a zároveň co nejméně se vydávat střelbě protivníka, aby bylo možno se rychle odpoutat od nepřítele a využívat co nejvíce povětrnostních poměrů.

Obrana polního letiště před pozemním i vzdušným nepřítelem. (D. Šerov.) Prostředky útoku na letiště a technika útoků. Organizace obrany. Maskování. Aktivní obrana. Obrana před bitevním letectvem. Obrana před lehkými bombardovacími letouny. Obrana před pozemními vojsky — před jezdecktvem. OPL. letiště.

Seskok s padákem a jeho vliv na organismus. (I. Sobennikov.) V Rusku mají velké zkušenosti v seskocích s padákem. Zabelin seskočil s výše 6000 m, Afanasjev otevřel padák po pádu trvajícím 22 vteřin. Zvorygin dokonce po 41 vteřině. U skokanů lze pozorovat zrychlení pulsu, podráždění nervového systému, změny ve složení moči i krve (v moči se objevují po seskoku bílkoviny). Je proto nutno, aby ti, kdo se sportovně věnují seskokům s padákem, byli vyšetřováni lékařem. Je zbytečným hrdinstvím skákat třeba několikrát za den. A. R. H.

Literární přehled.

L. Izard—J. des Cilleuls—R. Kermarrec: *La Guerre aérochimique et les populations civiles*. Ch. Lavazuelle & Cie, Paris 1933. 15 Frs.

Otázkami letecko-chemické války a ochrany obyvatelstva se zabývalo a zabývá dosud mnoho autorů, vojáků i nevojáků. Věnovali se však většinou spíše technické a taktické stránce plynového boje. Bude proto na místě, seznámit se i s názorem lékařů. Franc. důstojníci zdrav. vydali knihu, která se čestně řadí k ostatním dílům tohoto druhu, jsouc opřena o bohaté zkušenosti autorů ze světové války a o hojnou literaturu.

Zkušenosti z války ukázaly, jak mohutnou zbraň je letectvo. Dnes, po dlouhém vývoji, může útočník vyslati své stroje až do vnitra země, nad města a vnésti ne-li smrt a zhoubu, aspoň strach a zmatek mezi občanské obyvatelstvo. Nebezpečství hrozí všem a jest třeba, aby se každý podle svých sil účastnil obrany.

Smlouvami, uzavřenými po válce, se zavázaly státy, že neužijí chemické zbraně proti nebojujícímu obyvatelstvu; zůstává však otázkou, budou-li skutečně těchto úmluv dbáti. Proto se stará většína států již v míru o to, jak by vy-

cvičila obyvatelstvo v obraně, zakládají se organizace, obranné sbory, tu menší, jinde dosahující velkého rozsahu.

Dnešní název „plyn“ je již vlastně anachronismem a pochází z prvotních dob, kdy se skutečně užívalo plynů (chloru a fosgenu). Dnešní látky jsou většinou kapalné, některé i tuhé. Podle chemických i fyziologických vlastností se dají rozdělit zhruba v několik skupin. Tabulka pak usnadňuje přehled.

Účinek „plynů“ na organismus je různý, závisí na koncentraci plynu a na době, po kterou byl vdychován. Nastávají otravy buď rychlé, těžké, končící obyčejně smrtí, nebo lehčí, z nichž se postižený vyléčí. Každý plyn má zvláštní příznaky na pokožce, očích, dýchadlech, ústrojí srdečním, nervovém i zažívacím, podle nichž se dá rozpoznati a léčiti. Některé otravy zanechávají i zhojné následky, jevíce se v trvalé poruše ústrojí a náchylnosti k chorobám.

Otráveným musí se dostati včas správného ošetření, mají-li býti zachováni při životě. Umělé dýchání se provádí ručně nebo přístroji, podporuje se vdechováním kyslíku. Lékař pak určí další způsob léčení. Zvlášť obezřetně nutno ošetřovati osoby potřísněné a popálené yperitem,

kde je zapotřebí zamezit roznášení jedu po okolí, odstranění jej s pokožky, obleku i všech předmětů, na nichž by mohl lpět. Nebezpečné jsou rány, způsobené zápalnými střelami, neboť vedle prostého popálení mohou nastati i otravy fosforem, vnikli-li do otevřené rány.

Jak se vyvíjel boj plynem, přizpůsobovala se postupně i ochrana jednotlivce proti němu. Dokud se užívalo silně reaktivních látek, vázaly se chemicky, když došlo na látky neutrální, použilo se fyzikálně-chemického způsobu, poučaly se oleje a aktivním uhlím. Nakonec se kombinovaly oba způsoby. Otravné dýmy arsinů, které obyčejnými maskami pronikaly, se zachytily filtrační vložkou, kyslíčnick uhelnatý se ve zvláštní vrstvě oxydoval, takže masky chránily proti všem užívaným plynům. Byla vynalezena řada přístrojů, ať filtračních, jako byly maska M 2, Tissot, ARS, nebo isolačních, Feuze, VFL a pod. Proti leptavým látkám se osvědčily ochranné obleky z olejované látky. K odhalení a určení plynů byly sestrojeny jednoduché, ale účinné přístroje.

Maskou nebo dýchacím přístrojem je možno vyzbrojit jen onu část obyvatelstva, která se účastní obrany proti útokům, ostatní se pak uchýlí do bezpečných úkrytů, chránících proti plynu i bombám a vybavených vším, čeho třeba k delšímu pobytu.

Abyste mohly záchranné sbory splnit řádně svůj úkol, musí býti co nejlépe vyčleněny v práci i s nasazenou maskou a oblekem proti plynu. Jim případně záchrana a ošetření postižených, čištění zamořeného území, odstraňování účinků útoku a pod. Pro raněné a otrávené je zapotřebí záchranných stanic, kde se jim dostane první pomoci, nemocnic, kde najdou lékařské ošetření. Otrávené předměty se očistí v desinfekčních stanicích. Způsobí-li bomby požáry a zřícení domů, bude úkolem četných hasičských i záchranných sborů zdotati je. Vhodnou stavbou domů i celých měst se omezí účinky bomb a zmenší nebezpečí.

Ačkoli letecko-chemická válka je hrozná, jest možno čeliti jí řádnou přípravou obrany, jak aktivní, tak pasivní. Nejlépe by ovšem bylo, kdyby se splnil sen Marcelina Berthelota, aby totiž všichni chemici místo vražedných plynů a výbušnin, jimiž hrozí zkáza celé civilisaci, hleděli objeviti prostředky, kterými by se zlepšily životní podmínky pracujícího lidu, zmenšila tělesná námaha a usnadnil život všech. Milán Šimák.

S. N. Krasilnikov: **Organisacia krupných obščevojskových sojedinění. Or-**

ganisace vyšších jednotek. Moskva 1933. Vydalo Vojenské státní nakladatelství (OGIZ).

Nás letce budou zajímati především ty stati uvedeného spisu, jež se týkají letectva, a to organisace nynějších vyšších jeho jednotek — divise a sboru. Poněvadž názory autorovy jsou velice zajímavé, chceme na ně upozorniti touto delší recensí. Co praví tedy o této jejich organisaci?

A. Divisní letectvo.

Letectvo má bojový význam jen tehdy, když je ho užito hromadně. Je nevýhodné rozptylovati je. Proto divise může dostát jen nepatrné jednotky letectva, a to výhradně pro pomocnou službu (pro průzkum, pro spolupráci se zbraněmi a pro potřebu velitelství).

Divise i sbor nutně potřebují letectvo. Podmínkou je dostatek letišť, jinak je letectvo prostředkem málo pohyblivým. Proto je třeba, aby bylo ve státě značně rozvinuto civilní a sportovní letectví — neboť jenom tak bude dostatek letišť ihned působivých.

Hlavními úlohami div. letectva jsou průzkum a řízení palby dělostřelectva. V obdobích pak hlavních bojových operací přistupuje k tomu ještě permanentní dozor nad bojištěm.

Každý letoun může vykonati denně maximálně 3 lety a celková doba jeho užitečné práce je 4—5 hod. V létě, když den trvá 12—14 hodin, bude divise potřebovat k permanentnímu průzkumu 3 letouny, nejméně též počet bude nutný pro div. dělostřelectvo. Normálně se počítají na oddíl 2 letouny denně (pracují postupně po sobě). Tedy potřeba pro divisi 6 až 8 letounů. Když k tomu přičteme $\frac{1}{2}$ nutné zálohy, vyjde nám pro divisi letka o 8—12 letounech (o dvou rojích, z nichž jeden pro průzkum a druhý pro dělostřelectvo). K tomu je třeba přidat 2—3 letouny kurýrní (spojovací) se slabým motorem, schopné přistát téměř všude.

Jako minimum musí mít divise 1 roj o 3—4 letounech.

Americká divise má letku o 2 četách, celkem 13 letounů.

Francouzská, anglická a německá divise budou mít ve válce patrně také po jedné letce o 10—12 letounech. Rumunská divise bude mít podle posledních zpráv letku o 10 letounech.

Poláci chtějí vybavit svou divisi letounky se slabými motory (ne letouny bojovými v pravém smyslu slova).

Přesto je třeba poznamenat, že i státy s velmi vyvinutým průmyslem letecko-motorovým (Anglie, Francie) řeší problém vybavení divisi letectvem velmi

opatrně, neboť při nynějších velikých armádách (ve Francii 100 divisí) bude třeba ohromných prostředků, když se u letectva počítá se ztrátami 500% za jediný rok války.

Balonové jednotky jsou nyní zařaděny téměř do všech divisí. Při zvyšování donosnosti dělostřelectva jeví se nutnost

vodažských a 2—3 spojovacích (kurýrních), anebo aspoň 1 roj a balonovou rotu. Bez tohoto vybavení nelze úspěšně organisovat pozorování bojiště a řízení dělostřelecké palby.

B. Sborové letectvo.

Sbor musí mít letectvo pro vlastní zpravodajskou potřebu a pro své daleko-

Armádní sbory r. 1931	divisních		sborových		celkem ve sboru		na 1 divisi	
	letek	letounů	letek	letounů	letek	letounů	letek	letounů
Francouzský 4 divisi v r. 1918	—	—	3	45	3	34	3/4	11
Francouzský v r. 1931	organických není; v čas potřeby může byti přidělena		1	10	1	10	1/3	3.5
Německý v r. 1918	4	48	1	12-15	5	60	11/4	15
Německý teoretický v r. 1931	3	27	1-2	6-12	4-5	33-39	11/3-12/3	11 až 13
Americký	3	39	3	38	6	77	2	okolo 26
Rumunský *)	3	30	1	10	4?	40?	1 1/3	13
Polský	3**)	30	1	10	4	40	1 1/3	13

leteckého pozorování pro dělostřelectvo větší než kdy jindy.

Zvýšené donosnosti budou však brzy příčinou, že se balonů nedá dobře užít. Už nyní střílí lehké dělostřelectvo na 12 km a těžké sborové na 20—30 km.

Pozorování z balonů může mít dobrý výsledek nejvíce na dálku 12—15 km. Ocítá se tedy balon ve sféře donosnosti těžkého a někdy i lehkého dělostřelectva. Kromě tohoto nebezpečí je tu ještě jedno, hlavní — útoky stíhačů.

Závěr: V každé divisi je třeba mít zpravodajskou letku o 8 letounech zpra-

*) Zdá se, že při malém počtu rumunského letectva (celkem 300 letounů) nebude Rumunsko moci vybavit divise letectvem. Pravděpodobně divise nedostanou žádné letectvo a bude jen letectvo sborové.

**) Letounky.

nosné dělostřelectvo. Předpokládáme-li, že úloha dozoru nad bojištěm bude svěřena divisnímu letectvu, bude úlohou sborového letectva vzdálenější průzkum před frontou i v bocích a dále i spolupráce se sborovým dělostřelectvem.

První úloha nevyžaduje permanentní práce; vzdálený průzkum na frontě sboru a na křídlech si vyžádá normálně 2—3 letů (celkem 3—4½ hodin letu). Jeden letoun na to nestačí, bude potřeba vyslat aspoň 2 současně (fronta, bok). Podle toho potřebuje sbor pro úlohy průzkumu 6 letu schopných letounů. Pro spolupráci s dělostřelectvem je třeba na každý oddíl sborového dělostřelectva 2 letounů (střídají se), tedy dohromady nejméně 9 letounů, k tomu 3 až 4 záložní — tedy letka o 12 letounech.

Proto má sbor mít 2 letky: 1 zpravodajskou o 9—10 letounech a 1 dělostřeleckou o 12 letounech, celkem 21—22

letounů. Při nedostatku technických prostředků dá se organisovat 1 universální sborová letka o 12 letounech, avšak zkušenosti ze světové války a taktické rozpočty dokazují, že je to málo.

Nynější třídivisní armádní sbory mají tento počet organického letectva: (viz tabulku na str. 846).

Všechny sbory mají nyní jako minimum letku o 10 letounech; sbory americké a v budoucnosti i německé budou mít téměř po 2 letkách na každou divisi, t. j. 15—20 letounů. Počítáme-li, že $\frac{1}{4}$ letounů bude vždy nezpůsobilá (opravy, havarie, atd.), bude jich u 10letounové sborové letky 7 schopných letu. To stačí podle našeho výpočtu jen k úlohám sborového průzkumu. Proto francouzský řád předvídá zesílení sborového letectva armádními zálohami.

V nynější době je boj nemyslitelný bez bitevního letectva. Mají být jednotky tohoto letectva dočasně přiděleny sboru čili nic?

Při útoku na opevněného (i částečně) nepřítel je bitevního letectva (3—4 letek) nutně třeba, jinak boj nebude náležitě organisován.

V střetném boji se nyní vyžaduje také bitevní letectvo, a to na každou velkou nepřátelskou kolonu aspoň 3 letky.

V obranném boji je také třeba bitevního letectva (útoky na přibližujícího se nepřítele a na jeho směřovanou útočnou sestavu pěchoty a dělostřelectva); i tu je nutno mít několik letek.

Jestliže se při nynější taktice jeví ve všech případech boje armádního sboru

nutným bitevní letectvo, má mu být organicky přiděleno, a to aspoň 3 letky na sbor.

Bohatě letectvem vybavený armádní sbor americký může svými vzdušnými prostředky (čítaje v to i divisní) řešit nejenom pomocné úlohy (průzkum a řízení dělostřelecké palby), nýbrž i provádět úlohy aktivního boje s pozemním protivníkem (50—60 letounů!).

Americký armádní sbor má tolik letectva, kolik ho měla celá anglická armáda v r. 1914, a francouzská armáda z r. 1914 ho měla jen dvakrát více. Může shodit najednou 20 tun pum, to je tolik, co měl v r. 1914 francouzský sbor dělostřelecké munice pro všechno své dělostřelectvo.

Zmenšení počtu letectva ve sborech proti r. 1918 se vysvětluje snahou po soustředění letectva v rukou velitelství armády.

Sbor má mít podle zkušeností z let 1914—1918 sám pro sebe rotu upoutaných balonů o 2—3 balonech, mimo balony divisní. To mu zajistí náležitě řízení palby dělostřelectva a zjišťování nepřátelských baterií.

Velitel sborového letectva. Tato funkce je dosud jen ve francouzském a americkém sboru a zřejmě bude zavedena též ve sboru německém. Velitel letectva je technickým inspektorem všeho letectva.

V současném armádním sboru je tedy třeba mít: 2 letky (z nich 1 dělostřeleckou) po 6—8 letounech a 1 balonovou rotu o 2 četách. Pplk. gšt. Borecký.

Různé zprávy.

Pokusy s elektronovými pumami v Belgii. Při protiletadlovém cvičení u Lutichu v červenci 1933 byly prováděny pokusy se zápalnými elektronovými pumami, aby byla zjištěna možnost hasiti pumy a požár jimi způsobený. Bylo použito 1kilogramových pum válcovitého tvaru, průměru 6 cm a výšky 30 cm. Puma hoří 4 minuty a vyvine teplotu 2000 až 3000 stupňů.

Pumy byly vrhány na cíle jednak dřevěné, jednak pokryté silným železným plechem.

Bylo zjištěno, že první dvě minuty po dopadu je puma velmi nebezpečná a zapálí vše hořlavé v okruhu 1 metru. K pumě se nelze přiblížit pro nesmírný žár. Puma vyvinuje mnoho plynů, ale nevybuchuje a nerozstříkává žhavé součásti. Železný plech byl roztaven a terč zapálen.

K hašení bylo použito písku nebo cementu, který byl za několik minut po dopadu házen na pumu. Bylo zjištěno, že krátce po posypání pískem nebo cementem lze pumu a požár hasit vodou bez nebezpečí pro osoby.

Špatné zkušenosti byly získány s hasícími přístroji. Zárem pumy byly rozkládány plyny z přístroje a přístroj zárem poškozen.

Celkem však bylo zjištěno, že včasným a opatrným zakročením lze omezit a uhasit požár, způsobený elektronovými pumami, není-li již příliš rozsáhlý a je-li po ruce dostatek písku a vody.

Nové sovětské letouny. Sovětský tisk přinesl zprávy o nových letounech, zkoušených ve vojenském a dopravním letectvu. Konstruktor Gribowski sestrojil dva nové letouny.

Jednoplošník G-10 s motorem 65 HP a s rychlostí 140 km/hod., přistávací rychlost je 55–60 km/hod. Letoun má velmi dobré aerodynamické vlastnosti a jeho výroba je levná. Je to velmi dobrý sportovní a školní letoun.

Podobný je letoun G-8, opatřený motorem Walter 65 HP. Křídla rozpětí 8 m jsou namontována velmi nízko, letoun je 5 m dlouhý a 1.8 m vysoký. Váží s nákladem 490 kg, prázdný 320 kg. Dosáhl rychlosti 160 km/hod., přistávací rychlost je 80 km/hod.

Dopravní letoun „NIA I/1“ s motorem 100 HP je sestaven z desek „Fournier“ a z celulóidu. Váží 634 kg, má užité zatížení 434 kg, rychlost 160 km/hod. a akční radius 800 km. Kabina pro obsluhu a pro cestující (5 osob) je z celulóidové masy.

Kanon Hispano-Suiza ve výzbroji letounů. Francouzské letectvo vyzbrojilo na zkoušku dva stíhací jednomístné letouny kanonem malé ráže, vyrobeným továrnou na letecké motory Hispano-Suiza. Podrobnosti o ráži, o rychlosti střelby a balistických vlastnostech nového děla jsou tajeny, zdá se však, že se nové dělo značně přibližuje britskému leteckému kanonu ráže 37 mm Vickers-Armstrong, který má rychlost střelby 100 ran za minutu.

Na rozdíl od britského děla je kanon Hispano-Suiza synchronisován s motorem. K tomu účelu vyrobila továrna speciální 12válcový motor o 500–600 HP, válce jsou umístěny po 6 ve tvaru V a kanon je umístěn na motoru. Motor je k tomu speciálně upraven a jeho spojky s letounem a ložiskem jsou zpevněny.

Dělo je pevné a střílí vrtulí, zkouší se však i další způsob palby mimo okruh vrtule.

Podle zpráv tisku byly zkoušky s oběma druhy střelby velmi úspěšné.

Cíle pro letecké bombardování. V britské armádě je věnována velká péče výcviku leteckého personálu v bombardování pohyblivých cílů, zejména pak automobilních kolon a motorisovaných a mechanisovaných jednotek.

Za tím účelem objednalo ministerstvo letectví u továrny Scott-Paine speciální motorové čluny, které slouží za cíle letectvu. Čluny, opatřené motorem 100 HP, mohou vyvinout rychlost až 45 km/hod. Vnitřek je účelně rozdělen na komory neprodyšně uzavřené a opatřené mimo to gumovými měchy naplněnými vzduchem, takže člun je nepotopitelný. Střed plavidla dlouhého 11 m je pancéřován pancířem 1.25 mm a pancíř je obalen tlustým gumovým povlakem, který mírní náraz pumy. V této střední části je umí-

stěn motor a obsluha (poddůstojník-velitel, mechanik a radiotelegrafista).

K bombardování těchto cílů se užívá dýmotvorných pum 5 kg, které vyvinou dým, narazí-li na pancéřovanou část člunu. Narazí-li na část nepancéřovanou (příd' anebo zád'), dá mechanik letounu zprávu o zásahu dýmem, vypouštěným z člunu.

Cvičení protiletadlové obrany v jihoitalských přístavech bylo provedeno ve dne 5.–6. března 1934 za součinnosti pomocných občanských organizací. Námětem byla obrana pobřeží jižního Jaderského moře a Jonského moře.

Byl zaznamenán letecký plynový útok na přístav Bari, v přístavu Brindisi bylo letectvem napadeno loďstvo, zastírané umělou mlhou, a konečně bylo napadeno město Lecce, hájené dělostřelectvem protiletadlové milice (fašistické).

Cvičení byla ukončena v Tarantu palbou protiletadlového dělostřelectva na cíle vlečené letcem. (RAG, roč. 1934, čís. 1–4.)

Anglické letecké manévry v r. 1933, konané v červenci 1933, měly za úkol přezkoušet některé zásady letecké taktiky. Útočník měl 9 denních a 7 nočních bombardovacích letek (166 letounů), obránce 12 stíhacích a 2 bombardovací letky (152 letounů) — těchto dvou letek bylo užíváno výhradně pro průzkum. Mimo to měl obránce k dispozici dobrovolný pozorovací sbor pro hlášení službu a prapor světlometů; protiletadlových zbraní nebylo použito.

Bylo provedeno celkem 40 nočních a 5 denních bombardovacích náletů, z nočních náletů vedlo 30 k leteckému boji s obránčovým letectvem, při denních náletech se dostalo k cíli bez boje z 35 letek jen 6 letek.

Počasí bylo velmi měnlivé, ve dne zpravidla špatné a mlhavé, za večera a v noci bylo jasno. Bylo zjištěno, že nepříznivá povětrnost má jen zřídka kdy vliv na provádění leteckých útoků, naopak odvážnému útočníku se tím lépe zdařilo dostat se nepozorovaně k cíli.

Byl učiněn nezdařený pokus o let větších skupin letectva až nad určitý bod, odkudž měly být síly rozeslány na jednotlivé cíle a k návratu zase shromážděny. Ukázalo se, že toto řešení nelze provést.

V celku měla cvičení dobrý výsledek pro studium protiletadlové obrany a zejména ukázala, jak cenné jsou služby dobrovolného pozorovacího sboru („Observer Corps“). V poslední noci, kdy tento sbor již nebyl v činnosti, nebylo z 49 jednotlivých útoků 35 hlášeno protiletadlové obráně. (R di F, roč. I, 1934, čís. 2).

Mjr. gšt. B—er.